

GENERALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA
Departament Obszarów Natura 2000

ul. Wawrska 52/54
00-927 Warszawa
centrala (0 22) 67 92 900
fax (022) 67 92 806
fax (022) 67 92 128

Warszawa, dnia 24 kwietnia 2009 r.

Interpretacja wybranych zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.) na podstawie konkretnych przykładów

- 1. Interpretacja art. 20 ust. 5, w brzmieniu: „*Plany ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 powinny uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 albo zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 29.*”**

Do planów ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody bądź parku krajobrazowego, wprowadza się zwiększony zakres, o którym mowa w art. 28 bądź 29 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą wyłącznie w przypadku, kiedy ww. formy ochrony przyrody położone są w całości lub częściowo na terenie obszarów Natura 2000, o których mowa w art. 5 lit.2b ustawy.

Artykuł 20 ust. 5 ustawy oznacza, że plan ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, choć częściowo pokrywającego się z obszarem Natura 2000, nie powinien po 15 listopada 2008 r. być ustanowiony, jeżeli nie zawiera zakresu, o którym mowa w art. 28 bądź 29 ustawy. Intencją ustawodawcy było uniknięcie powielania planów ochrony dla pokrywających się form ochrony przyrody.

Ewentualne pominięcie wymienionego zakresu jest w pewnych przypadkach dopuszczalne, ale skutkowałoby w szczególności powstaniem obowiązku sporządzenia prognozy

oddziaływania planu ochrony krajowej formy na obszar Natura 2000 i przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania w tym zakresie.

Użyte przez ustawodawcę w art. 20 ust. 5 ustawy wyrażenie „powinny uwzględnić” oznacza konieczność względną, czyli sytuację w której podmiot zobowiązany do podjęcia określonego rodzaju działania w sprzyjających okolicznościach jest w stanie obowiązek ten wypełnić. O ile dla nowo powstających planów ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego prawidłowym i najprostszym rozwiązaniem jest właściwe stosowanie art. 20 ust. 5 ustawy, czyli wprowadzanie ww. zakresów, to ewentualne wątpliwości można mieć przy projektach planów ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, sporządzonych przed 15 listopada 2008 r., a jeszcze nie ustanowionych.

W praktyce, ustanawiane powinny być jedynie te nie uwzględniające ww. zakresów projekty planów ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, które są w stopniu zaawansowania uniemożliwiającym ich modyfikację np. złożone do podpisu, czy niemożliwe do poprawienia przez wykonawcę z powodu zakończonych rozliczeń finansowych.

Jednak, w takim przypadku, gdy wykonawca projektu planu ochrony nie uwzględni zakresów o których mowa w art. 28 bądź 29 ustawy, projekt ten musi podlegać ocenie na podstawie art. 33 ust. 3 ustawy. Ocena ta musi zostać przeprowadzona z uwagi na fakt, iż plany nie zawierające ww. zakresów nie są bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000, a zaplanowane w nich działania ochronne dla innych form ochrony przyrody mogą mieć potencjalnie negatywny wpływ na gatunki i siedliska chronione w ramach sieci Natura 2000. Biorąc jednak pod uwagę, że projekty ww. planów tworzone są w celu ochrony zasobów przyrodniczych, procedura ta w większości przypadków powinna zakończyć się stwierdzeniem przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska (RDOŚ), iż nie będą one znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000. Po wykazaniu braku negatywnego wpływu projektu planu na obszar Natura 2000, może zostać on ustanowiony bez uwzględnienia zakresów o których mowa w art. 28 bądź 29 ustawy. W przypadku, kiedy z wykonywanej przez RDOŚ oceny wyniknie, że projekt planu może znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000, konieczne będzie przeprowadzenie pełnej procedury, o której mowa w art. 33 ust. 3 ustawy. W takich przypadkach łatwiejszym rozwiązaniem jest zastosowanie art. 20 ust. 5 ustawy.

Po ustanowieniu planu ochrony parku narodowego, rezerwatu przyrody bądź parku krajobrazowego, który nie będzie zawierał zakresów o których mowa w art. 28 bądź 29 ustawy, zaleca się by organ odpowiedzialny za ustanowienie ww. planów ochrony uzupełnił je jak najszybciej o wspomniany zakres, w trybie, o którym mowa w art. 19 ustawy. Alternatywą do uzupełnienia ww. planów jest opracowanie planu zadań ochronnych lub

planu ochrony dla obszaru Natura 2000, w trybie art. 28 bądź 29 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Wybór uwzględniania zakresu planu zadań ochronnych bądź zakresu planu ochrony dla obszarów Natura 2000 podczas tworzenia planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, położonych w całości lub częściowo na terenie obszarów Natura 2000.

Z zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody nie wynika wprost, kiedy jaki zakres należy uwzględniać podczas tworzenia projektów planów dla krajowych form ochrony przyrody pokrywających się z obszarami Natura 2000. Należy więc przyjąć, iż ustawodawca dopuścił dowolność wyboru zastosowanego rozwiązania przez wykonawcę projektu planu ochrony. Zatem, to od decyzji sporządzającego plan ochrony krajowej formy zależy, czy uwzględnić w nim zakres planu zadań ochronnych Natura 2000, czy też zakres planu ochrony Natura 2000. Przy podejmowaniu takiej decyzji należy wziąć pod uwagę, że uwzględnienie zakresu z art. 28 ustawy jest zwykle prostsze i powinno być możliwe po wykonaniu pewnych prac koncepcyjnych, natomiast uwzględnienie zakresu z art. 29 ustawy może wymagać dodatkowych prac terenowych i ekspertyz.

Wykonawca projektu planu dla parku narodowego, rezerwatu przyrody bądź parku krajobrazowego może zwiększyć zakres projektu planu, w oparciu o przepisy art. 28 i 29 ustawy, przed ustanowieniem rozporządzeń Ministra Środowiska wydawanych na podstawie art. 28 ust. 13 oraz art. 29 ust. 10 ustawy.

3. Kompetencje oraz koszty wykonywania planów ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, zwiększonych o zakresy o którym mowa w art. 28 bądź 29 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Za przygotowanie projektu planu ochrony zwiększonego o zakresy uwzględniające wymogi ochronne obszarów Natura 2000, odpowiedzialny jest odpowiednio podmiot, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy:

- 1) dla parku narodowego - dyrektor parku narodowego;
- 2) dla rezerwatu przyrody – regionalny dyrektor ochrony środowiska lub po uzgodnieniu z tym organem - zarządzający rezerwatem albo sprawujący nadzór nad rezerwatem;
- 3) dla parku krajobrazowego - dyrektor parku krajobrazowego lub dyrektor zespołu parków krajobrazowych.

Całość kosztów wykonywanego projektu planu ochrony dla parków narodowych, rezerwatów przyrody bądź parków krajobrazowych, w tym zwiększonego zakresu uwzględniającego wymogi ochronne obszarów Natura 2000, pokrywa zlecający wykonanie projektu planu.

4. Kompetencje Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i dyrektora parku narodowego w odniesieniu do obszarów Natura 2000

W art. 91 ustawy wymieniony jest zamknięty katalog organów właściwych w zakresie ochrony przyrody. Wszelkie decyzje administracyjne i inne uprawnienia władcze mogą być podejmowane tylko i wyłącznie przez ww. organy. W związku z tym art. 94 ustawy nie dotyczy wydawania zezwoleń, decyzji, prowadzenia rejestrów i zawierania umów, o których mowa w art. 34, 35a, 36 ust. 3, 56 ust. 2 i ust. 8, 58 ust. 1, 60 ust. 3 i ust. 5, art. 114 ust 1 i ust. 2. Dyrektor parku narodowego, będący jednocześnie sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000, nie przejmuje kompetencji RDOŚ w zakresie postępowań prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199, poz. 1227).

Należy podkreślić, że stosownie do art. 32 ust. 5 w przypadku, gdy obszar Natura 2000 obejmuje w całości lub części obszar parku narodowego (nawet, jeżeli ta część stanowi niewielką część parku), sprawującym nadzór nad całym obszarem Natura 2000 jest dyrektor parku narodowego.

DYREKTOR
Departamentu Obszarów Natura 2000

Anna Lito